

Bijlage: De Meetlat OGW

Toelichting

De Meetlat OGW is bedoeld om een eerste inzicht te geven in de mate waarin opbrengstgericht werken is ingebed in uw school. Door de hele Meetlat in te vullen, kunt u achterhalen hoe ver u met uw school al bent met opbrengstgericht werken, waar knelpunten liggen en welke aspecten van OGW verder ontwikkeld kunnen (of moeten) worden. De Meetlat is een subjectief instrument. Het is dan ook aan te raden om de Meetlat gezamenlijk door alle leden van het managementteam van de school in te vullen en vervolgens de resultaten met elkaar te bespreken. Zo kan het instrument gebruikt worden als startpunt van een discussie over de visie en het beleid van de school wat betreft OGW. Pas als het management hetzelfde beeld heeft van de opbrengstgerichtheid van de school, kan dit beeld besproken worden binnen de teams en kan gezamenlijk gekeken worden naar de acties die nodig zijn om het OGW in de school te versterken.

De Meetlat OGW bestaat uit zeven onderdelen, een totaaloverzicht en een verklarende woordenlijst voor de instrumenten. De eerste zes onderdelen betreffen vragen over de zes bouwstenen van OGW: in welke mate werkt de school opbrengst-

gericht als het gaat om Visie & beleid, Sturing, Onderwijsproces, Instrumenten, Kennis & vaardigheden en Cultuur? Het zevende onderdeel heeft betrekking op de negen stappen van het 3x3=10!-model: in hoeverre volgt de school die stappen op het niveau van de schoolleiding, teamleiding en docenten? De meeste onderdelen bestaan uit 10 vragen die betrekking hebben op de school als geheel. Op iedere vraag kan u uw school een score geven van 1 tot 5: 1 staat voor 'we staan nog aan het begin' en 5 staat voor 'dat hebben we gerealiseerd'. De onderdelen 'Instrumenten', 'Kennis & Vaardigheden' en de negen stappen van OGW bestaan uit meerdere items die u apart een score kan geven voor de schoolleiding van de locatie, de teamleiding en de docenten.

Als u een onderdeel heeft ingevuld, telt u het aantal kruisjes per kolom. De kolom met de hoogste score neemt u over op het totaaloverzicht van de Meetlat. Door op het totaaloverzicht het vakje zwart te kleuren waar de school de hoogste score heeft, wordt per bouwsteen en per stap uit het 3x3=10!-model duidelijk op welk niveau uw school zit als het gaat om OGW.

1. Visie en beleid

De volgende vragen gaan over de visie en het beleid van uw school ten aanzien van opbrengstgericht werken. U kunt de vragen beantwoorden op een schaal van 1 (we staan aan het begin) tot 5 (hebben wij gerealiseerd). Zet een kruisje in de voor uw school meest passende score. Tel vervolgens het aantal kruisjes per kolom en schrijf het aantal bij het totaal.

	1	2	3	4	5
1. Het maximaliseren van de onderwijsprestaties van onze leerlingen is een belangrijk onderdeel van onze visie.					
2. Het meten en analyseren van de prestaties van de school vormen een belangrijk onderdeel van het beleid van onze school.					
3. De schoolleiding draagt het belang van een resultaatgerichte werkwijze actief uit in onze school.					
4. Wij hebben uitdagende, concrete en meetbare doelen/normen voor de te bereiken leerlingresultaten op diverse (tussen) momenten.					
5. Onze school heeft de doelen en normen gecommuniceerd met docenten, ouders en leerlingen.					
6. De schoolleiding heeft afgesproken welke gegevens over de leerlingresultaten moeten worden verzameld op klas- en schoolniveau.					
7. De schoolleiding heeft afgesproken welke analyses moeten worden uitgevoerd op de leerlingresultaten.					
8. Wij gebruiken de uitkomsten van de analyses voor het verbeteren van de dagelijkse onderwijspraktijk.					
9. Wij hebben beleid, procedures en afspraken over het gebruik van leerlingresultaten en metingen vastgelegd.					
10. Wij hebben een goede leerlingenzorg: wij signaleren zorgleerlingen snel en bieden gerichte extra zorg op basis van het geanalyseerde leerprobleem.					
Totaal					

2. Sturing

De volgende vragen hebben betrekking op de sturing van leidinggevenden op het resultaatgericht werken in de school. U kunt de vragen beantwoorden op een schaal van 1 (we staan aan het begin) tot 5 (hebben wij gerealiseerd). Zet een kruisje in de voor uw school meest passende score. Tel vervolgens het aantal kruisjes per kolom en schrijf het aantal bij het totaal.

	1	2	3	4	5
1. Wij hebben een vaste, systematische aanpak voor doelen stellen, resultaten meten en bespreken (bijvoorbeeld volgens de PDCA-cyclus).					
2. Wij hebben de leerlingresultaten snel en overzichtelijk beschikbaar.					
3. De schoolleiding signaleert vroegtijdig wanneer de prestaties van een sectie/afdeling achterblijven (early warning).					
4. De schoolleiding communiceert tijdig en volledig met de secties/afdelingen over de interne en externe informatie die ze over de schoolresultaten binnenkrijgt.					
5. Onze docenten worden actief betrokken bij de prestaties van de school, bijvoorbeeld door de kwaliteitskaarten met ze te bespreken, of door ze zelf een analyse te laten maken van de situatie.					
6. Er is sprake van een planmatig en gerichte sturing door onze leidinggevenden op het realiseren van de gewenste doelen.					
7. De schoolleiding voert structureel overleg met de sectie-/afdelingsleider(s) over de school- en leerlingresultaten.					
8. In de resultaatgerichte gesprekken staan de analyse van de school- en leerlingresultaten en de verbeteractiviteiten op de agenda.					
9. Onze leidinggevenden gebruiken de school- en leerlingresultaten voor het aansturen van hun teams/secties.					
10. Onze leidinggevenden hebben structureel momenten voor evaluatie en overleg met hun teams ingepland.					
Totaal					

3. Het onderwijsproces

De volgende vragen hebben betrekking op het onderwijsproces en de rol van de docent daarin. U kunt de vragen beantwoorden op een schaal van 1 (we staan aan het begin) tot 5 (hebben wij gerealiseerd). Zet een kruisje in de voor uw school meest passende score. Tel vervolgens het aantal kruisjes per kolom en schrijf het aantal bij het totaal.

	1	2	3	4	5
1. Het is onze docenten helder welke opbrengsten de school wil realiseren en wat dat betekent voor de inhoud van hun lessen.					
2. Alle docenten hebben kennis van de leerlijnen en de opbouw in de methode en staan daardoor boven de methode.					
3. Onze docenten laten leerlingen merken dat ze hoge verwachtingen van ze hebben en daarom stellen ze ambitieuze doelen voor ze.					
4. Onze docenten stemmen hun onderwijs af op wat leerlingen nodig hebben om te presteren.					
5. Onze docenten werken planmatig en resultaatgericht aan het realiseren van de gewenste doelen.					
6. Onze docenten zijn goed in staat een taakgerichte werksfeer te realiseren.					
7. Onze docenten meten, volgen en analyseren de vorderingen van hun leerlingen en houden de gegevens bij in het leerlingvolgsysteem.					
8. Onze docenten kunnen zich snel verbeteren als prestaties tegenvallen.					
9. Onze docenten weten continu hoe hun leerlingen ervoor staan en naar welk niveau ze de leerlingen willen (en moeten) brengen.					
10. Onze docenten bespreken regelmatig met hun leerlingen hoe hun leerproces verloopt.					
Totaal					

4. Instrumenten

De volgende vragen hebben betrekking op de informatiebronnen die uw school gebruikt. Per onderwerp kunt u aangeven waarvoor de informatiebron op uw school wordt gebruikt:

1. Deze informatiebron wordt op onze school niet gebruikt.
2. Deze informatiebron wordt alleen gebruikt voor het volgen van individuele leerlingen.
3. Deze informatiebron wordt alleen gebruikt voor het volgen van de ontwikkeling van een leerling/klas/vak.
4. Deze informatiebron wordt gebruikt voor het nemen van acties om de resultaten van de leerling/docent/klas/vak te verbeteren.
5. Deze informatiebron wordt door alle betrokkenen gebruikt om gezamenlijk de schoolkwaliteit in beeld te brengen en verbeteracties vast te stellen.

Zet een kruisje in de voor uw school meest passende score. Tel vervolgens het aantal kruisjes per kolom en schrijf het aantal bij het totaal.

	1	2	3	4	5
1. Onderwijskundig rapport basisschool					
2. Cito eindtoets basisschool					
3. Externe (intelligentie)testen					
4. Leerlingvolgsysteem					
5. Citotoets 0					
6. Citotoets 1					
7. Citotoets 2					
8. Citotoets 3					
9. Methodegebonden toetsen					
10. Eigen toetsen					
11. Opbrengstenkaart Inspectie					
12. Opbrengstenoordeel Inspectie					
13. Vensters voor verantwoording					
14. IDU-matrix					
15. Wolfrapportage					
16. Hinkelpad					
17. Anders, nl.:					
Totaal					

5. Kennis en vaardigheden

De volgende vragen gaan over de kennis en vaardigheden bij schoolleiding, teamleiding en docenten in uw school op het gebied van opbrengstgericht werken. U kunt de vragen beantwoorden met behulp van de volgende schaal: 1 (nee), 2 (beetje), 3 (voldoende), 4 (goed), 5 (gespecialiseerd). Zet een kruisje in de voor uw school meest passende score. Tel vervolgens het aantal kruisjes per kolom en schrijf het aantal bij het totaal.

	Schoolleiding					Teamleiding					Docenten				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1. Heeft kennis van het nut en de mogelijkheden van OGW.															
2. Heeft kennis van landelijke kengetallen en benchmarkgegevens van opbrengsten van onderwijs.															
3. Heeft kennis van de normen van de inspectie.															
4. Heeft kennis van cruciale factoren die van invloed zijn op (verbetering van) de leerlingresultaten.															
5. Heeft kennis van succesvolle praktijkvoorbeelden.															
6. Weet waar hij/zij de benodigde informatie kan halen.															
7. Is bekend met de volgende informatiebronnen:															
a) Vensters voor verantwoording															
b) Wolf-rapportages															
c) Opbrengstenkaarten Inspectie															
d) Cito-toetsen VO															
e) IDU-matrix															
f) Hinkelpad															
8. Beschikt over vaardigheden om informatie uit deze bronnen te verzamelen															
9. Beschikt over vaardigheden om de leerlinggegevens uit het leerlingvolgsysteem goed te benutten.															
10. Beschikt over vaardigheden om leerlingresultaten te analyseren en te interpreteren.															
11. Beschikt over vaardigheden om op basis van informatie en analyses verbetervoorstellen op te stellen en uit te voeren.															
12. Beschikt over vaardigheden om zelf (tussen)doelen vast te stellen en aan te passen.															
13. Beschikt over vaardigheden om planmatig te werken volgens de PDCA-cyclus.															
14. Beschikt over reflectievaardigheden ten aanzien van het eigen handelen.															
15. Beschikt over vaardigheden om feedback te geven en te ontvangen (en er ook iets mee te doen).															
Totaal															

6. Cultuur

De volgende vragen gaan over de cultuur in uw school wat betreft opbrengstgericht werken. U kunt de vragen beantwoorden op een schaal van 1 (we staan aan het begin) tot 5 (hebben wij gerealiseerd). Zet een kruisje in de voor uw school meest passende score. Tel vervolgens het aantal kruisjes per kolom en schrijf het aantal bij het totaal.

	1	2	3	4	5
1. Op onze school vindt iedereen het belangrijk om het maximale uit de leerlingen te halen.					
2. Er is bij onze docenten betrokkenheid bij en draagvlak voor een meer prestatiegerichte werkwijze.					
3. Onze docenten zijn gemotiveerd om los van de eigen klas of het eigen vak te streven naar afstemming en samenwerking.					
4. Onze docenten analyseren samen het presteren van hun sectie/afdeling.					
5. Onze docenten bespreken onderling en binnen hun sectie/team de resultaten.					
6. De gesprekken over het presteren van de secties/afdelingen zijn gericht op het samen zoeken naar oorzaken en mogelijkheden voor verbetering en ondersteuning.					
7. Op alle niveaus in onze school is sprake van voldoende zelfreflectie: de informatie uit metingen wordt gekoppeld aan de gestelde doelen en er worden zelf consequenties uit getrokken voor het eigen handelen.					
8. Onze docenten geven elkaar gevraagd en ongevraagd positieve feedback.					
9. Onze school kenmerkt zich door een veilige en open aanspreekcultuur waarin het ook echt gestimuleerd en gewaardeerd wordt om elkaar feedback te geven.					
10. Onze school kenmerkt zich door een resultaatgerichte cultuur waarin informatie door alle lagen van de school systematisch wordt verzameld, verspreid en geanalyseerd en waarin gezamenlijk, op basis van deze analyse, verbeteracties worden ondernomen om de schoolkwaliteit continu te verbeteren.					
Totaal					

7. De negen stappen van OGW

Aan de hand van de volgende vragen kunt u kijken in hoeverre uw school op het niveau van schoolleiding, teamleiding en docenten de negen stappen van OGW volgt. U kunt de vragen beantwoorden op een schaal van 1 (we staan aan het begin) tot 5 (hebben wij gerealiseerd). Zet een kruisje in de voor uw school meest passende score. Tel vervolgens het aantal kruisjes per kolom en schrijf het aantal bij het totaal.

	Schoolleiding					Teamleiding					Docenten				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1. Een <u>visie</u> op onderwijs waarin hoge verwachtingen van de school, zichzelf en de leerlingen centraal staan															
2. De visie vertalen in heldere en meetbare (leer) <u>doelen/standaarden/normen</u>															
3. Op basis van de doelen het <u>onderwijs inrichten</u>															
4. vervolgens <u>sturen</u> op het realiseren van de gewenste doelen															
5. hiertoe de vorderingen en resultaten continu <u>meten</u>															
6. de resultaten <u>analyseren</u>															
7. de resultaten <u>verklaren</u>															
8. de resultaten bespreken door <u>feedback</u> te geven/te krijgen															
9. op basis van de feedback de activiteiten, werkwijze of doelen <u>bijstellen</u>															
Totaal															

Totaaloverzicht Meetlat OGW

In het volgende overzicht kunt u de totaalscores uit de zes onderdelen van de Meetlat overnemen. Kleur steeds het vakje zwart met de hoogste score. Zo ziet u in 1 oogopslag hoe het per onderdeel staat met OGW in uw school.

	1	2	3	4	5
Visie & Beleid					
Sturing					
Onderwijsproces					
Instrumenten					
Cultuur					

	Schoolleiding					Teamleiding					Docenten				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Kennis & Vaardigheden															
De negen stappen van OGW															

Verklarende woordenlijst bij onderdeel 4 en 5:

- Citotoetsen:** methodenonafhankelijke toetsen uit het Cito Volgsysteem voortgezet onderwijs (voorheen Cito VAS). Met dit systeem kan worden nagegaan wat het niveau is van de leerlingen en in welke mate ze zich ontwikkelen vanaf de brugklas tot en met de derde klas. De leerlingresultaten kunnen worden vergeleken met landelijke normen.
- Opbrengstenkaart Inspectie:** kaart die aangeeft hoe een vo-school in een bepaald jaar presteert in vergelijking met landelijke gemiddeldes.
- Opbrengstenoordeel Inspectie:** laat zien of de school voldoende of onvoldoende opbrengsten realiseert en is gebaseerd op de opbrengstenkaarten van de afgelopen drie jaren.
- IDU maxtrix:** de IDU matrix (Instroom-Doorstroom-Uitstroom matrix) geeft de leerlingstromen op een school weer en wordt in opdracht van de Inspectie door CFI gemaakt. De definitieve IDU-matrix is gebaseerd op de stand van 1 maart. Aan de hand van de IDU-matrix maakt de Inspectie vervolgens de opbrengstenkaarten.
- Wolf-rapportage:** na publicatie van de N-termen van het eindexamen kunnen scholen in het computerprogramma WOLF een groepsrapportage opvragen. De groepsrapportage vergelijkt de eindexamenresultaten van de ingezonden groep leerlingen met die van een landelijke streekproef.
- Hinkelpad:** overzicht van de leerlingstromen en leerjaarovergangen binnen een school.

